

Hnúšťanský hlas

Kultúrno-spoločenský mesačník obyvateľov Hnúšte a okolia

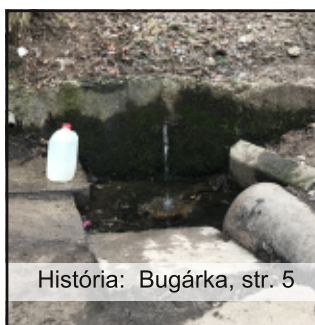
Ročník XVI. Číslo 1
www.mesto.hnusta.sk

Rozširované bezplatne.
www.mskshnusta.sk

január 2020
msks@hnusta.org

Zaujímavé rozhovory, str. 2

História: Bugárka, str. 5

Posledné zbohom, str. 6

Žihadielko, str. 12

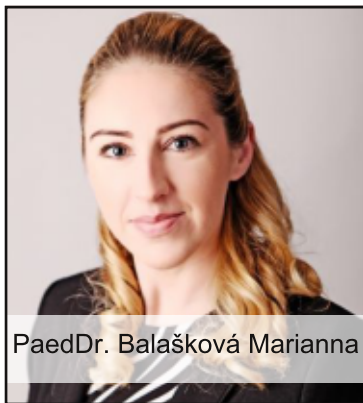

Hnúšťanské labky, str. 12

Vážení spoluobčania, milí Hnúšťania,

príchod nového roka býva spájaný s novými začiatkami, ambicióznymi predsavzatiami a plánmi do ďalšieho obdobia. Rád by som Vám preto poprial, aby sa Vám darilo vo všetkom, na čo siahnete. Prajem Vám úspešné začiatky, ale rovnako aj vydarené pokračovanie v tom, v čom sa Vám darí a s čím ste spokojní. Predpokladom pre šťastný a úspešný rok je najmä pevné zdravie, psychická pohoda a podpora blízkych, preto Vám prajem, aby ste mali týchto komodít naozaj dostatok. Rok 2019 bol v Hnúšti rokom zmeny. Pred rokom som po prvýkrát prevzal zodpovednosť za chod nášho mesta a musím priznať, že prvé mesiace boli veľmi náročné. Môžem však konštatovať, že Nový rok 2020 začíname s čistým štítom a po naozaj ťažkom roku 2019 máme takpovediac uprataný pracovný stôl a dobre fungujúce mesto, ktoré intenzívne komunikuje so svojimi občanmi, počúva ich názory, rady a potreby. Za spoluprácu sa chcem poďakovať všetkým zamestnancom mesta a mestských organizácií, ktorí sa svojou prácou a spoločnými silami podieľajú na zveľádovaní nášho mesta a prispievajú tak k jeho rozvoju. Osobitne ďakujem občanom, ktorí sa aktívne zapájajú do chodu a rozvoja mesta a kolegom na úrade, ktorí aktívne prispievajú k pozitívnym zmenám v našom meste. Od začiatku svojho pôsobenia vo funkcii si vážim vašu dôveru, pochopenie i podporu, ktorú som od vás v priebehu minulého roka denne pociťoval. Vždy ma to naplňovalo potrebnou energiou a pomáhalo mi to prekonávať prekážky a špinavosti, ktoré sa neustále objavujú, ale taký je život. Z celého srdca Vám ďakujem za každé jedno slovo podpory, ktoré ste mne a nášmu mestu vyjadrili. Rok 2020 bude rokom zlomu. Mám vnútorný pocit i viaceré indície, že rok 2020 bude pre Hnúšťu prelomovým. Prelomovým preto, lebo cítim, že po dvoch desaťročiach úpadku sa naše mesto začína stavať na nohy a v prípade, že nepríde nejaká celosvetová kríza, Hnúšťa naberie nový smer a vo všetkých oblastiach začne opäť rásť, podarí sa začať realizovať viaceré nové veľké projekty a vytvoriť nové pracovné miesta. Pokiaľ má mesto financie a pracovité vedenie na jednej stoličke, dá sa toho zmeniť a dosiahnuť veľa pomerne jednoducho. Preto som odmietol ponuky dvoch politických strán kandidovať do Národnej rady SR a dodržal aj tento svoj predvolebný sľub. Čo však jednoduché vôbec nie je, je zmeniť myslenie a konanie ľudí. Preto si mimoriadne vážim tých, ktorí ľudí vedú k tomu, aby boli lepší. Potrebujeme spolupracovať, byť pokorní, vďační a súdržní a tých, ktorí intrigujú, škodia a závidia, ignorovať a vytlačiť na okraj spoločnosti. Úctu treba dať tým, ktorí vedia oceniť snahu a tvrdú prácu a sami idú príkladom v pokore, vďačnosti a žičlivosti. Prajme si, vážení spoluobčania, aby práve tieto vlastnosti u nás a v nás dominovali. Prajme si aj veľa úsmevov, ktoré nás nikdy veľa nestoja a pritom nimi možno veľmi veľa povedať. Prajme si priazeň, priateľstvo a ochotu! Prajme si šťastný a po každej stránke úspešný nový rok 2020!

PhDr. Roman Lebeda, primátor mesta

PaedDr. Balašková Marianna

Ste nová poslankyňa, naplnila práca poslanca vaše očakávania? Ktoré témy vás zaujímajú najviac?

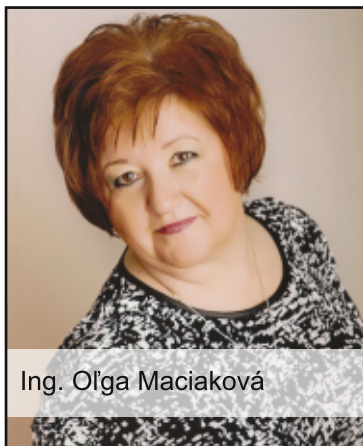
Zdá sa, že moje očakávania boli mierne optimistické až idealistické. Hnúšťa je mesto, v ktorom chcem žiť, mať rodinu a vychovávať svoje dieťa. A mať priateľov, ktorým sa budem môcť pozrieť do tváre. Preto svoju kandidatúru neľutujem a prácu poslankyne vnímam v prvom rade ako službu ľuďom, od ktorých som dostala mandát. Je to pre mňa najmä o cti a chuti robiť pozitívne veci pre občanov mesta. Získala som nové skúsenosti aj reálny pohľad na to, ako skutočne všetko funguje. Učím sa však rada a môžem povedať, že ma to čoraz viac baví. Zaujímajú ma v podstate všetky témy, pretože pôsobenie v samospráve je najmä o tej povestnej "drobnej mravenčej práci", a keď už o tomto drobnom usilovnom hmyze rozprávame, ide naozaj o "práce všeho druhu", podobne ako v prípade povestného Ferda Mravca.

Ste najaktívnejšou poslankyňou čo sa týka účasti na výboroch mestských častí, okrem jednej ste už navštívili všetky. Ako hodnotíte tento nový projekt?

Tento projekt je dôležitým splneným sľubom primátora Romana Lebedu. V minulosti som sa nevenovala politike, ale všimla som si, že na okrajové časti mesta sa zabúdalo. Teraz majú všetci svoj výbor a všetky výbory v roku 2019 zasadali dvakrát. Zúčastnila som sa všetkých výborov okrem Likiera, ale určite to hneď na jar dobehnem, aj keď nie som jeho členkou. Musím konštatovať, že občania vo výboroch veľmi pochvaľujú progres, ktorý sa v meste vďaka výborom podaril. Aj okrajové časti mesta dostali nový impulz, je vidieť zvýšenú aktivitu občanov. Ku tomu poslanci schválili v rozpočte po prvýkrát aj tzv. participatívny rozpočet, čo znamená, že aj občania budú rozhodovať o tom, aké drobné projekty sa budú robiť v ich okolí. Začali sme so sumou 3 000,- €, ale postupne ju môžeme zvyšovať.

Spolupracujete aj na vybudovaní útulku, ako to s ním vyzerá?

Iniciatívu podporujem ako poslankyňa, aj ako predsedníčka združenia Horná Rimava, pretože aj plán mladých dobrovoľníkov z Hornej Rimavy je pre tento rok dokončiť poslednú etapu záchranu Tureckého mosta a pomáhať združeniu Hnúšťanské labky, ktoré bude nový útulok prevádzkovať. Ako mesto sme projektu schválili sumu 6 000,- €. Nie je to veľa, ale na rozbeh to pomôže. Dôležité je zabezpečiť, aby sa v budúcnosti podarilo psíky z útulku umiestniť do rodín. Navrhla som, aby boli psíky adoptované z nášho útulku oslobodené od dane prvý rok úplne a ďalších 5 rokov budú občania platiť len polovicu. Útulok by mohol začať fungovať už toto leto a veľmi sa na túto aktivitu teším.

Ing. Oľga Maciaková

Čo považujete za najväčšie úspechy mesta?

Samostatne mesto neznamena nič. Spájaním svojich síl dosiahneme viac, dosiahneme rozloženie síl, nemusí každý mať všetko, tento princíp je zachytený v programe LEADER, v ktorom sme už od jeho začiatku veľmi aktívni prostredníctvom MAS MALOHONT. Obnovili sme školy, kultúrny dom, z nevyužívanej budovy sme vytvorili krásny kultúrny stánok, našu knižnicu s príľahlým parkom. Teraz je pre nás dôležité zamerať sa na znovu na Petrivaldského vilu, aby sme spoločne zachránili, podľa mňa jednu z najkrajších, a jednu z mála ešte zachovaných starých budov historickej Hnúšte. Pokračujeme v rozširovaní priemyselnej zóny mesta (v roku 2019 je najväčším úspechom získanie dotácie z Ministerstva hospodárstva SR vo výške skoro 2,5 milióna eur, čím sa však naša práca len začína). Mesto spolu s Mestskou investičnou spoločnosťou, s.r.o. Hnúšťa musí ešte vykonať veľa krokov, aby projekt ukázal svoj význam a aby do nášho Priemyselného parku prišli ďalší investori, ktorí vytvoria nové pracovné miesta. To je v rámci projektov hlavný zámer mesta.

Aké významné aktivity mesto pripravuje pre rok 2020?

Príprava investičných aktivít je veľmi zdĺhavý, odborne náročný proces, ktorý vyžaduje určité časové obdobie. Pripravujeme realizáciu zámeru rozšírenia III. etapy Skládky tuhých komunálnych odpadov, uzatvorenie súčasnej II. etapy, vybudovanie nadstavby vo forme mestského kompostoviska. Potrebujeme zvýšiť podiel na separovaní odpadov - triedený zber nielen zvyšuje zamestnanosť, ale pomáha vychovávať ľudí. Postúpili sme v rokovaní okolo domova sociálnych služieb pre seniorov, máme schválené prvé financie na rekonštrukciu Petrivaldského vily, pripravujeme modernizáciu prístavby kultúrneho domu, a chceme sa zapojiť do možností rozvoja cestovného ruchu.

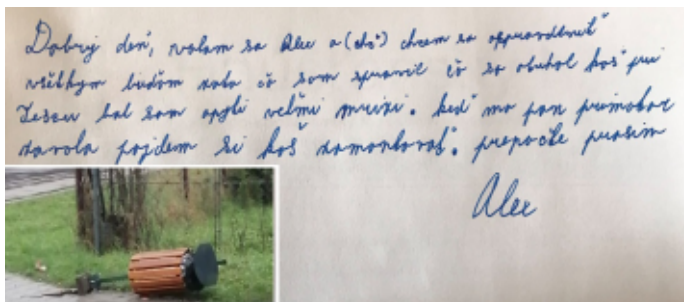
Čo vám v meste chýba?

Chýba mi aktívnejšie obyvateľstvo, aby sa zapojilo do tvorby spoločných programov, aby tak, ako napríklad Občianske združenie Horná Rimava, sa pokúsili do mesta doniesť vlastné nápady, atraktivitu, odhodlanie a zápalenosť. Alebo, aby tak, ako O.z. ATHÉNA Hnúšťa cez DEDESU a Včasnú intervenciu vyzdvihli v povedomí celého Slovenska v oblasti starostlivosti o zdravotne ťažko postihnuté deti, aby tiež – keď už musia, pretože sa o to nepostará štát, alebo na to nemá dostatok financií samospráva – aby pomohli a suplovali v oblasti sociálnych služieb. A ak takí v meste sú (lebo v registri je ich so sídlom v Hnúšti dosť), aby dali o sebe vedieť a viac propagovali svoje aktivity.

Chodci smerujúci do mesta z Hlín a Kolónie majú dôvod na radosť. Pri starej benzínke už môžu využívať nový prepojavací chodník, ktorý prepojil jestvujúci chodník popri bytovom dome na 1. mája 907, ktorý tiež dostal nový asfaltový povrch. Súčasne vzniklo parkovisko pre 12 vozidiel. V úpravách priestoru bude mesto pokračovať.

Po výzve primátora na internete sa prišiel sám prihlásiť páchatel', ktorý v opilstosti odtrhol jeden z nových smetných košov pri Tesco. Primátor R. Lebeda mu navrhol namiesto pokuty výchovné opatrenie – aby napísal ospravedlnenie občanom, ktorým kôš slúži a aby si kôš na jar, keď to poveternostné podmienky dovoľia, prišiel sám zamontovať, s čím 17-ročný mladík súhlasil.

Pracovníci mestskej dielne pod kanceláriou primátora mesta v jesenných mesiacoch vyčistili a dvomi nátermi natreli zábradlia pri križovatke pri gymnáziu. Keďže sú zábradlia v zlom stave, mesto vybralo zelenú farbu, ktorá splynie s okolím. Modrá či červená by naopak zvýraznila nerovnosti. O zábradlia sa má starať Slovenská správa ciest, ale mesto urobilo nadprácu v záujme skrášlenia.

Turecký most sa oplatí navštíviť. Historický kamenný most prešiel na jeseň už IV. etapou rekonštrukcie vďaka občianskemu združeniu Horná Rimava. Pri moste vďaka projektu Nadácie VÚB pribudol aj altánok, lavičky a informačné tabule, na ktorých sa návštevníci dozvedia podrobnosti o histórii a záchrane mosta, ako aj zaujímavosti o histórii železiarne v neďalekej Maši. V roku 2020 sa bude konať posledná etapa rekonštrukcie.

Na naše námestie v decembri pribudla okrem svetelnej fontány a stromčeka aj slávobrána s 2000 led svetlami. „Dali sme si vyrobiť konštrukciu a ozdobili sme si ju sami, stála nás 665,- €, keby sme kúpili hotovú, stála by niekoľkonásobne viac. Snažíme sa robiť nové veci, ale zároveň šetriť, ako sa dá,“ uviedol primátor mesta. Nová výzdoba pribudla aj na oknách mestského úradu. Občanov potešili dvojdnové vianočné trhy, do ktorých sa zapojili školy i regionálni výrobcovia. Mesto ušetrilo aj na ohňostrojoch, oproti roku 2018 vyrokovalo cenu nižšiu o 524,- €, ohňostroj stál 1700,- €. Mesto realizovalo aj osvetu, v ktorej vyzývalo občanov na ohľaduplnosť pri odpaľovaní pyrotechniky a dodržiavanie nariadení mesta.

Na Polome pribudol priestor na uskladnenie vriec so separovaným odpadom. Pracovníci mestskej dielne zo starých drevených konštrukcií vyradených zo základnej školy zostrojili peknú ohrádku, do ktorej môžu obyvatelia Polomu i chalupári umiestňovať vrecia s odpadom. Venujeme sa aj odpadu v ďalších okrajových častiach – kontajnery na plasty pribudli pred Vianocami aj časti Maša, Hačava a Hačava Skálie. V Maši, ani Skáľi doteraz kontajnery na plasty nemali. Plníme tak ďalšie požiadavky Výborov miestnych častí.

V rozpočte na rok 2020 poslanci schválili primátorov návrh na vyčlenenie 6 000,- € na vybudovanie útulku. „Oproti iným mestám (napr. v Prešove stál 244 000,-€) je to maličká suma, ale množstvo vecí spravíme aj svojpomocne a veľmi to pomôže,“ napísal primátor R. Lebeda na Facebooku. Ďalšie financie chce združenie Hnúšťanské labky získať v zbierke v reštaurácii Kocka, 2% z dane v spolupráci s o.z. Horná Rimava i zo súťaže v Supermarkete Tesco. Útulok by mal byť otvorený už v lete.

Čo všetko sa podarilo na Ul. Klokočovej v roku 2019

Informácia zo zasadnutia Výboru mestskej časti Klokočova dňa 28.11.2019

V roku 2019 zasadal každý z novozriadených Výborov mestských častí dvakrát. Vo Výbore miestnej časti Klokočova sa hovorilo o tom, čo všetko sa v lokalite realizuje. Predsedom Výboru mestskej časti Klokočova je Milan Čajka, členmi sú: M. Borisová, P. Rástocký, M. Rástocká, G. Fussiová, M. Demeová, M. Krnáč, M. Hruška, M. Jackuliak, Š. Gužela, R. Múka a poslanci MsZ za obvod č.1. Primátor mesta informoval Výbor o investičných akciách, ktoré mesto realizovalo od prvého zasadnutia Výboru v jeho lokalite, prípadne ktorých realizácia je. Informoval o priebehu a výsledku z hľadiska finančných nákladov, prípravy a vykonaných prác najrozsiahlejšej investície, ktorou bolo vybudovanie parkoviska a prístupovej komunikácie vo vnútrobloku bytovky č. 731 na Ul. Francisciho (Klokočovej), kde sa podarilo vybudovať 36 nových parkovacích miest. Pri projektovaní a realizácii parkoviska mesto zvolilo ekologický variant: parkovacie miesta sa vybudovali z betónových tvárnic, ktoré umožňujú vsakovanie dažďovej vody do pôdy, nezaťažuje sa tým zberný kanalizačný systém na dažďovú vodu, zlepšuje sa mikroklima na danom mieste a parkovisko sa neprehrieva v takom rozsahu, ako pri súvislom asfaltovom povrchu. Plocha parkoviska sa stavebne napojila na komunikáciu Ul. Francisciho, navyše sa vyasfaltovala a spevnila aj prístupová plocha pre zásobovacie vozidlá k skladovým priestorom „Domu služieb“, čím sa eliminovalo znečisťovanie cesty a parkoviska a vyasfaltoval sa aj chodník pred vchodmi do bytovky. Na základe požiadaviek Výboru sa mechanicky zabránilo vjazdu vozidiel na nové parkovisko z chodníka pred bytovkou č. 731. V rámci výstavby sa zreparovali nefunkčné zberače dažďovej vody medzi domom služieb a bytovkou č. 731, čím sa zabránilo zhromažďovaniu dažďovej vody na komunikácii. Pri výstavbe parkoviska mesto bralo do úvahy aj ekologický rozmer zásahu, vysadili sme okrasné dreviny priamo pri parkovisku a zároveň sme pamätali aj na estetickú stránku, keďže v rámci stavebných prác došlo k sanácii rozpadnutého a nefunkčného objektu bývalej plynovej výmeničky pri bytovke č. 732, čo zabezpečil viceprimátor Mgr. Šamin v spolupráci s firmou PURstav. Ďalšou rozsiahlou investíciou bola oprava havarijného stavu strechy na objekte ZŠ Klokočova, cez ktorú dochádzalo k priesakom dažďovej vody do interiéru, čo sa podarilo odstrániť, kde kus dobrej práce odvieďlo odd. výstavby MsÚ. V areáli ZŠ Klokočova pribudlo nové ihrisko s umelým povrchom prioritne určené pre futbal z dotácie Úradu vlády SR. V križovatke 1. mája a Klokočovej sme inštalovali nový prístrešok autobusovej zastávky, z prostriedkov mesta sme zakúpili nové 1100 l kontajnery na separovaný plast a papier, ktoré sme doplnili aj na Ul. Klokočovu v počte 4 ks. Intenzívne sa zaoberáme aj čistotou verejných priestranstiev. V rámci výkonu menších obecných služieb dvakrát týždenne dočisťujeme stanovišťa nádob na TKO po vývozných dňoch a priebežne čistíme všetky verejné priestranstvá, vrátane chodníkov, ich okolia a trávnatých plôch. V areáli detského ihriska

sme zrekonštruovali detský prvok, domček, ktorý má novú strechu, mobiliár ihriska sme doplnili o nádobu na odpadky. V rámci mesta sme na verejných priestranstvách osadili 30 ks nových nádob na odpadky, a to aj v lokalite Výboru pri ZŠ Klokočova a pri SISP. Intenzívne sa zaoberáme prípravou projektu parkovania v prednej časti objektu kotolne na Ul. Klokočovej (Výboru primátor PhDr. Lebeda predložil projekčný náčrt s riešením 16 parkovacích miest v objekte), avšak z hľadiska náročnosti prípravy a realizácie sa s riešením počíta najskôr v roku 2021, realizácia bude záležať aj na výške rozpočtu, na ktorý čakáme od projektanta. PhDr. Lebeda dal výboru do pozornosti aj preventívne opatrenia realizované na sídlisku, a to najmä čistenie zberačov na zachytávanie a zvod dažďovej vody, ktoré prebehlo v letných mesiacoch. Potreba a opodstatnenosť opatrenia sa prejavila najmä v minulých dňoch, kedy privalová voda z polí pod družstvom pri intenzívnych dažďoch nevytopila Ul. Klokočovu ako tomu bolo v minulosti. Medzi plánovanými investíciami v nasledujúcom roku primátor uviedol výstavbu ďalších parkovacích miest. Prvou lokalitou je priestor medzi objektom bývalej kotolne a bytovkou č. 733, kde je naplánovaných 31 nových parkovacích miest. Druhou lokalitou je parcela vo vlastníctve mesta nad reštauráciou Kocka. Tu by mohlo vzniknúť 24 parkovacích miest s prístupom od Ul. Klokočovej. MČ Klokočova tak ako ostatné časti mesta dostane v budúcom roku v rámci novinky – participatívneho rozpočtu - sumu 300,- € na realizáciu drobných občianskych projektov v rámci skrášľovania sídliska. V roku 2019 sa podarilo upraviť aj VZN o parkovaní, ktoré po novom umožňuje občanom prenajať si vlastné parkovacie miesto v celej lokalite. Mesto sa zapojilo do projektu spoločnosti LIDL, týkajúceho sa výstavby detských ihrísk „Žihadielko“. V prípade, že by sme boli úspešní, mesto ako vhodnú lokalitu pre výstavbu ihriska zvolilo (z hľadiska dostupnosti, využiteľnosti, bezpečnosti a stavebno-technických požiadaviek) priestor medzi objektom SISP a ZŠ Klokočova, čím by sme vytvorili s už zrealizovanými investíciami nový, ucelený architektonický celok.

A prečo vlastne bývame na Klokočovej?

Ulica je pomenovaná podľa komunistickeho politika, novinára, dlhoročného poslanca a predsedu Slovenskej národnej rady Ondreja Klokoča, ktorý sa narodil v chudobnej rodine v Hačave v roku 1911. Bol jedným z hlavných organizátorov ilegálneho protifašistického hnutia a ozbrojeného boja na Gemeri. Počas SNP predseda OV KSS a RN

V Hnúšti, člen povstaleckej SNR. V r. 1922-1927 študoval na gymnáziu v Rimavskej Sobote, 1933 maturoval na Učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Sprvu pôsobil ako učiteľ na viacerých miestach, v rokoch 1940 – 1941 bol dvakrát väznený v Ilave, potom pod policajným dohľadom. Po oslobodení pracoval vo vysokých politických a štátnych funkciách v oblasti školstva a kultúry, 1949 - 1950 predseda KNV v Banskej Bystrici, 1950 - 1951

vedúci tajomník KV KSS v Banskej Bystrici. V rokoch 1958 – 1968 pôsobil ako šéfredaktor denníka Pravda, v 1968 - 1975 ako predseda SNR. Parlamentu predsedal až do svojej smrti v roku 1975. Bol držiteľom významných štátnych ocenení – Radu SNP I. triedy, Radu práce i sovietskeho ocenenia Rad Veľkej vlasteneckej vojny I. st. a Rad republiky. V Hačave na kultúrnom dome sa nachádza pamätná tabuľa, okrem našej ulice Klokočovej je po ňom pomenovaná ulica v Bratislave – Petržalke pri Starom moste a je pravdepodobné, že aj názov nitrianskej časti Klokočina je odvodený od O. Klokoča. Na Slovensku máme aj obec Klokoč (okres Detva), vrch Klokoč (362 m) v Krupinskej planine, vrch Klokoč (661 m) v Malých Karpatoch alebo miestne názvy Klokočov (3 700 obyv.) v okrese Čadca. Klokočov je aj časťou Kaluže v okrese Michalovce a je to najznámejšie pútnické miesto Zemplína. Klokočov majú v Severomoravskom i Vyšehradskom kraji.

PhDr. Roman Lebeda

História: Na starý prameň Bugárky sme takmer zabudli

Ako malý chlapec som s kamarátmi na bicykli rád brúsil po celom meste a to celé dni. Bez jedla sme vydržali, ale piť sme museli - a na to sme mali dve občerstvovacie miesta. Kým ešte mamka nemala obchod, tak občerstvenie v meste bolo v krčme v Bunkri. Krčma bola v pivnici, za pultom stála pani výčapníčka, ktorá nám do pohárov z hrubého skla naberala studenej vody. Potom sme zamierili cez Kotlíšte k tureckému mostu a cestou späť sme odbočili na Bugárku, alebo „Bugárčanú“, ako prameň horskej vody volali kamaráti bratia Sudorovci. Bugárka je prameň na západnom konci mesta v Kotlíšti, časti, ktorá dostala pomenovanie podľa niekdajšej výroby kotlíkov. „Kotlíšťa“ podľa mapy II. uhorského mapovania malo v 19. storočí až dve časti – hornú a dolnú (Ober a Unter). Dolná sa nachádzala v miestach dnešnej Kotlíšskej ulice, horná práve v oblasti prameňa Bugárky. V oboch častiach bol podľa starých máp vodný mlyn. Pred zavedením vodovodu mali ľudia buď studňu, alebo chodili na vodu na pramene. Prameňov bolo niekoľko, v prvej polovici 19. storočia boli hlavnými zdrojmi vody 3 pramene, na ktoré si spomínal ako chlapec už Ján Francisci (1822 – 1905) a opísal ich takto: „Vtedy, myslím, v Hnúšti nikto nepil vody z prídomovej studne, ale len zo žliebkov, aké boli v okolí dediny tri, od východu Hôrka, od polnoci Haviarka a od západu v takzvanom Kotlíšti Mujdečka. K nám z tejto poslednej nosievali vodu.“ Hôrka, alebo pod

Hôrou bola studnička za železničnou traťou pod dnešnou záhradkárskou oblasťou. Lokalizáciu Haviarky mi opísala Hnúšťanka Júlia Kališková, ktorá si ešte spomína na nosenie vody zo studničiek: „Najčastejšie sme chodili na studničku na sever Hnúšte za cintorín na Haviarku. V miestach, kde sú teraz sklady v smere na Tisovec bola studnička pod veľkou brezou. Niekedy sme chodili aj na Bugárku do Kotlíšťa. Voda tam je privádzaná spod Kudlove, lebo pod celým vrchom Sinec sa nachádza veľká zásobáreň vody. Či je Mujdečka, ktorú spomínal Francisci totožná s Bugárkou, neviem, ja si na názov Mujdečka nespomínam,“ povedala mi v rozhovore pani Kališková. Posledné staré domy horného Kotlíšťa z nepálenej hliny pri prameni, ktoré sú smutným svedectvom zašlej slávy Kotlíšťa, dnes obývajú Rómovia. Viete si to predstaviť, všade vyvešané prádlo, drevo, plný veľkokapacitný kontajner a neporiadok aj okolo prameňa. Pri prameni som sa stretol so starým pánom Ladislavom Lukáčom, ktorý si tam naberal do fľaš vodu. Dali sme sa do reči. „Voda priteká starým potrubím z prameňa na úpätí Sinca niekde pri Kudlove. Tu neďaleko sa v zemi majú nachádzať staré veľké nádrže, z ktorých kedysi zásoboval prameň aj starú pekáreň,“ povedal pán Lukáč. Zaujímavosťou je, že z rovnakého zdroja pod Sincom v minulosti plnili i minerálku značky Markíza a plnička Aquitas sa nachádzala v Kudlove pri bývalých baniach Samo. V tých sa, mimochodom, našli najväčšie kusy mačacieho zlata - pyritu asi na celom svete. Bývalý vedúci banského závodu na Mútniku mi raz hovoril, že vzorky vody zo Samo bane sa bez úprav svojou kvalitou a zložením zhodovali s kojeneckými vodami. Koľko tajomstiev skrýva naše mesto a región... Musíme sa pýtať starších, kým žijú a pamätajú. Obnova okolia prameňa je pre mňa výzva.

PhDr. Roman Lebeda

Posledné zbohom občanovi nášho mesta

Do života našej Hnúšťanskej rodiny vstúpila nečakaná chvíľa, vstúpil osudný – smutný okamih. Aby zastavil človeku hodiny života, zastavil pre neho pozemský čas, ktorý mu bolo dovolené prežiť medzi svojimi. Sú chvíle, ktoré nikdy nemali prísť. Sú veci, ktoré nikdy nemali byť. Sú slová, ktoré sa nedajú vrátiť späť a okamihy, kedy sa nechce žiť. Sú bolesti, ktoré čas nikdy nezahojí a žiaľ, ktoré čas nikdy nevylieči. Smutná je chvíľa, keď odchádza človek. O to smutnejšia, ak odchádza tam, odkiaľ niet návratu. V novembri minulého roka odišiel človek, ktorý bol Čestným občanom nášho mesta. Prof. JÁN VALACH, Dr.h.c., významný umelec, svetoznámy dirigent, koncertný organista, skvelý pedagóg, impozantný skladateľ a pre nás aj deti milujúci podporovateľ mladých talentov v medzinárodnej súťaži hudobnej náuky a teórie Hnúšťanský akord. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici mu za celoživotné dielo a prínos pre vývoj hudby a šírenie povedomia o Slovensku udelila v máji 2016 ocenenie a čestný titul Doctor honoris causa, ktoré mu bolo odovzdané v Bruseli. Narodil sa 22.9.1925 v Hnúšti ako syn lekára, ktorý bol v roku 1938 poverený zriadením nemocnice v Hnúšti – Likieri. Hudobné základy získal v detstve od matky. Nakoľko riaditeľský byt bol dosť veľký a zvukovo izolovaný, v rodine Valachovcov štyria súrodenci /Ján, Miroslav, Viera a Blahoslav/ mali dobré podmienky a možnosť rozvíjať svoje hudobné činnosti, postupom rokov aj za účasti rôznych iných študentov a dospelých. Bol to práve Ján, ktorý pre takto vzniknuté

komorné a salónne ansámble skladal a upravoval potrebný repertoár. Hudobnú školu súrodenci navštevovali v neďalekom Tisovci, kde bol v tých časoch rozvinutý čulý kultúrny život. Tu vystupovali na rôznych koncertoch a v literárno-hudobných pásmach. Pre hudobný vývoj Jána Valacha bol najvýznamnejším Walter Brachtel /vo Viedni erudovaný klavirista, čelista, huslista a teoretik/. Vďaka nemu získal Ján Valach formáciu, ktorá mu bola užitočná počas celej budúcnosti: pre organovú virtuozitu, štúdium opernej a symfonickej literatúry, hru partitúr, pre prácu s vokálnymi a inštrumentálnymi sólistami, so zbormi, pre komponovanie, improvizáciu ... Neskôr sa spolu s rodinou odsťahovali do Prahy. Ak chcel rozvíjať svoj talent a tvoriť to, čo mu srdce radilo i um ponúkal, musel v roku 1968 odísť do zahraničia, odkiaľ sa už natrvalo na rodné Slovensko nevrátil. Označili ho emigrantom. Vracal sa však po mnohých rokoch tam, kde mu načúvali, kde ho obdivovali a kde ho vítali ako priateľa. Jeho profesionálna umelecká činnosť bola nesmierne obohacujúca jeho osobný aj verejný život. Ten sa po dlhej a závažnej chorobe ukončil 20.11.2019 v Antwerpách. Smrť – tá najkruťšia podoba života – nám vzala vzácneho človeka, tichého spoločníka, dobrého priateľa i nášho podporovateľa. A zrazu zisťujeme, že svet okolo nás ochudobnel. Lebo je taký nepísaný príkaz: Ak chceš žiť tak, ako žiť treba, musíš vziať čas svojho času na bedrá a smelo ísť i proti ostrým šľahom vetra. Po pádoch z prachu vstať, čo času patrí, času dať! Oстане navždy v mysliach ako nositeľ pokory, talentu, skromnosti a lásky k hudbe!

O. Maciaková, E. Füssyová

„Prosím nenoste kvety, peniaze pošlite do Hnúšte“ - píše sa v smútočnom oznámení. 14. decembra 2019 sa svet v Antwerpách rozlúčil s rodákom z Hnúšte Dr.h.c. prof. Jánom Valachom- hudobným skladateľom, organistom, dirigentom a pedagógom známym v celom svete. Je známy jeho vrúcny vzťah k svojmu rodisku, na ktoré nezabudol ani po svojej smrti. Za srdce ma chytilo, keď som poštou dostal parte z belgického mesta Antwerpy. Bolo po holandsky, ale pomocou prekladača sa mi z neho podarilo preložiť: „Prosíme nenoste žiadne kvety, ani vence, peniaze darujte na Hnúšťanský akord, medzinárodnú súťaž študentov hudobných škôl od roku 1998 založenú a podporovanú Jánom Valachom.“ Hnúšťanský akord je dlhoročná hudobná súťaž, ktorú v Hnúšti od roku 1998 organizuje p. Gabriela Füssyová, dlhoročná riaditeľka ZUŠ a priateľka Jána Valacha. Ján Valach ako hlavný sponzor a nositeľ hlavnej ceny podporoval myšlienku realizácie Hnúšťanského akordu od začiatku jej vzniku a osobne prišiel na niekoľko ročníkov súťaže. Valach musel tesne pred smrťou, alebo v záвете myslieť na rodnú Hnúšťu, o ktorej v listoch písal ako o "mojej Hnúšti" a požiadať príbuzných, aby požiadali tých, ktorí prídu na jeho poslednú rozlúčku, aby financie na kvety radšej venovali na súťaž nadaných hudobníkov. Posledné veľké gesto veľkého Hnúšťana. R.I.P.

PhDr. Roman Lebeda

Vedenie Gymnázia Mateja Hrebendu, Hlavná 431, 981 12 Hnúšťa oznamuje, že v školskom roku 2020/2021 otvára prvý ročník osemročného štúdia a prvý ročník štvorročného štúdia.

Osemročné gymnázium v Hnúšti bude po ročnej výluke pokračovať!

V uplynulých mesiacoch som absolvoval niekoľko rokovaní s predsedom BBSK Jánom Lunterom, vedúcim Odboru školstva BBSK Miroslavom Martišom a s novým vedením gymnázia – p. riaditeľkou Blaženou Hruškovou a jej zástupcom Bohušom Ľuptákom. Výsledok je pozitívny, v budúcom školskom roku BBSK schválilo otvorenie štvorročného i osemročného štúdia na Gymnázium Mateja Hrebendu. V súvislosti s tým som sa hneď stretol aj s kolegami z okolitých samospráv – primátorkou Tisovca Irenou Milecovou, starostkou Klenovca Zlatou Kaštanovou a starostkou R. Bane Elenou Polóniovou. Poprosil som ich o pomoc pre naše gymnázium – aby v rámci svojich kompetencií pomohli vplývať na školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti a smerovali nadané deti na gymnázium do Hnúšte.

Záujem o stretnutie so starostami v tejto veci prejavil aj predseda BBSK Ján Lunter a začiatkom budúceho roka sa ho pokúsime aj zrealizovať. Zachovanie gymnázia v Hnúšti je aj v záujme našich základných škôl, preto sme sa s p. riaditeľkou Barborou Földiovou dohodli, že výberovú anglickú triedu na ZŠ J.F.Rimavského (ktorú sme založili minulý rok práve ako reakciu na neotvorenie 8-ročného štúdia) v ďalších rokoch neotvoríme a najšikovnejšie deti z ročníka budeme smerovať na naše gymnázium. Ďakujeme všetkým, ktorí ste podporili petíciu za zachovanie 8-ročného štúdia a gymnáziu držíte palce, osobitne novej pani riaditeľke gymnázia Blažene Hruškovej za doteraz odvedenú prácu.

PhDr. Roman Lebeda

Našli náhradu za zavretú Kačku

V Hnúšti otvorili predajňu potravín, ktorá prebrala priestor po skrachovanom obchodnom reťazci Kačka. Novú prevádzku potravín na Ulici Rumunskej armády v nich otvorila spoločnosť COOP Jednota Krupina. V predajni s rozlohou 201 m² privítali zákazníkov zamestnankyne, ktoré tu pracovali aj v minulosti. Tím obchodu tvorí 7 zamestnancov pod vedením Eleny Tökölyovej, informovala o tom miestna samospráva na sociálnej sieti. „Nedávno som si čítal jeden dokument, podľa ktorého bolo v Hnúšti a jej častiach v roku 2004 až 25 malých potravín. Dnes

sú tu nadnárodné reťazce i nižšia kúpyschopnosť obyvateľstva, ale je dobré, že menšie obchody fungujú naďalej,“ povedal počas otvorenia primátor mesta R. Lebeda. Vyjadril potešenie nad tým, že sa podarilo prevádzku obnoviť, pretože tieto potraviny majú za sebou dlhoročnú históriu a centrum mesta potrebuje takúto prevádzku. „Ďakujeme spoločnosti COOP Jednota Krupina, že túto prevádzku obnovila, vrátila ľuďom obľúbený obchod a zamestnancom ich prácu,“ dodal primátor Lebeda.

R. Vojenčák, Denník SME

Ďakujeme za podporu vianočnej charity

FOTO: TV Rimava

Vďaka Vám sme rozviezli šatstvo, obuv, deky, školské potreby a hračky do takmer 100 chudobných rodín. Tento rok sme odviezli veľkú krabicu vecí aj pre 16 občanov žijúcich v útulku v rámci DD a DSS v Klenovci. Naše terénne sociálne pracovníčky ich nabalili presne podľa veku detí, kancelária primátora a mestskí policajti ich potom rozvážali do rodín. Chcem sa poďakovať všetkým kolegom z Mestskej polície a MsÚ, ktorí sa do projektu

zapojili a reštaurácii Kocka, ktorá boal zberným miestom. Veľká vďaka patrí samozrejme všetkým darcom: rod. Dobošová, A. Gombárová, E. Salaiová, V. Sihelská, H. Michalidesová, E. Morová, O. Zán, E. Longauerová, p. Timko, p. Mauerová, V. Rosenbergerová, P. Kaločaiová, Z. Vinclavová, p. Viclav a p. Nédešiová, D. Kysucká, V. Kobyliaková, P. Polčáni, M. Čajka, M. Kolcunová, rod. Fačková, rod. Štrbová, A. Václavíková, A. Morongová, O. Berceliová, I. Vicianová, M. Juhaniaková, E. Fussyová, p. Kušpálová, S. Juricin, M. Muránska, V. Karabínová, K. Mužíková, I. Rukavicová, Š. Šarkózi, M. Murinček, V. Trnavská (Kraskovo), p. Klimová (Rybník), SOŠ Tisovec a veľa veľa ďalších anonymných darcov. Možno sme niekoho zabudli zapísať, ale určite sa nikto nenahnevá, veď to robíme pre iných, nie pre seba. Minulý rok bol najkrajší moment, keď sme obdarovali novým rukšakom chalana, ktorý si nosil na internát oblečenie v igelitke. Tento rok bol tým momentom darček pre malú slečnu, ktorá dostala ešte neotvorenú detskú hračku (na fotografii). Veľmi pekne vám za všetky rodiny ďakujeme.

PhDr. Roman Lebeda,

Lampiónový sprievod v MŠ Nábřeží Rimavy

Materská škola Nábřeží Rimavy v Hnúšti oslávila spolu s deťmi a rodičmi významný medzník v dejinách predškolskej pedagogiky na Slovensku: Deň materských škôl na Slovensku. 4. 11. 1829 vznikla a bola založená v Banskej Bystrici prvá detská opatrovňa na území Slovenska. Jej zakladateľkou bola grófka Mária Terézia Brunswická. Česť a vďaka patrí tejto grófke za to, že vystihla špecifikum didaktiky materskej školy už v jej počiatkoch: „Tieto malé deti tak vyučujú, že ani nevedia, že sa učili, a celý čas trávia tak, že si myslia, že sa len hrali.“ V podvečerných hodinách sa všetci zišli pred budovou materskej školy, kde na veľkom plátne deti pozerali a diskutovali na tému: „Prečo je materská škola dôležitá“. A prečo? Vznikajú v nej prvé priateľstvá, deti sa učia samostatnosti –

napr. obliekať, šnúrovať topánky, jesť príborom, pozorujú rozmanitosť sveta – súčasti živej i neživej prírody, spoznávajú zaujímavosti o cestovaní, Zemi, doprave, o práci, ľuďoch... Za každú dobrú vec, ktorú materská škola deťom prináša, sme symbolicky zapálili jeden lampión a popriali si, aby sa nám všetko po čom túžime, splnilo. To všetko sme si porozprávali pri pozeraní prezentácie, po ktorej sa dlhý lampiónový sprievod za zvuku hymny materských škôl presúval našim mestom. Celú cestu nám lampióny osvetľovali cestu. Bol to príjemný večer a o rok, pozývame všetkých vás, milí Hnúšťania, aby ste spolu s nami oslávili Deň materských škôl na Slovensku lampiónovým sprievodom. Viac fotiek si môžete pozrieť na stránke školy: www.msnrimavienka.sk

FOTO: archív MŠ NR

Učíme sa tak, ako sa učili naši starí rodičia

FOTO: archív GMH

Pri príležitosti Medzinárodného dňa študentov bolo dňa 18. novembra pre žiakov nášho gymnázia pripravené netradičné vyučovanie. Nieslo sa v duchu myšlienky - Učíme sa tak, ako sa učili naši starí rodičia. Podujatie sa konalo v spolupráci s GMOS, podporené BBSK pod názvom Čarovná studnička. V priebehu dopoludnia študenti absolvovali tvorivé dielne v oblasti tradičnej ľudovej kul-

túry. V remeselnej dielni si mohli vyskúšať maľovanie ornamentov, výrobu košíkov či výzdobu vianočných gúľ, filmová dielňa ponúkla zábery na zručnosť majstrov v ľudových remeslách – gubárstve a zvonkárstve. V ďalšej miestnosti zaznieval zvuk jedinečného slovenského nástroja – fujary, s lektorkou v tanečnej dielni si všetci zatancovali v rytme rezkých myjavských pesničiek. Čas strávený v duchu tradícií prešiel rýchlo a nám tak neostávalo nič iné, len rozlúčiť sa s odbornými lektormi, vďaka ktorým sa naši žiaci aspoň na malú chvíľu vrátili späť v čase. S radosťou konštatujeme, že toto podujatie malo pozitívny ohlas nielen u žiakov, ale aj pedagógov a cieľ podujatia – osvojenie si poznatkov o remeslách a ľudových tradíciách – bol splnený.

kolektív Gymnázia M. Hrebendu

Úspešné projekty v ZŠ na Nábřeží Rimavy

ZŠ JFR na Nábřeží Rimavy sa tradične zapája do projektov organizovaných rôznymi nadáciami. V roku 2019 sme boli dvakrát úspešní v projekte Nadácie Tesco (Vy rozhodujete, my pomáhame). Zo získaných financií sa nám podarilo zorganizovať Letnú školu zručností. Aktuálne pracujeme na projekte zameranom na modernizáciu školského dvora, na ktorom v jarnom období pribudnú nové herné prvky. Veľkým úspechom bola podpora od Nadácie SPP v grantovom programe SPPravmeTo. Partnerské projekty Nadácie SPP sú svojím zameraním inovátné, majú celoslovenskú pôsobnosť a v každom

regióne prinášajú konkrétne výsledky. Vďaka získaným finančným prostriedkom sa nám podarilo zrealizovať vrt na vybudovanie studne v školskej záhrade. V minulosti sme záhradu zrevitalizovali za pomoci grantového programu Nadácie Ekopolis. Vytvorili sme okrasné skalky i zeleninové a bylinkové záhony. Keďže ich zavlažovanie bolo finančne aj fyzicky náročné, voda z vlastnej studne tieto problémy vyrieši v plnej miere. Školská záhrada sa tak stane príjemným, esteticky zaujímavým prostredím vhodným na vyučovanie či oddych.

PaedDr. Barbora Földiová, riaditeľka ZŠ

Týždeň vedy na Gymnáziu Mateja Hrebendu v Hnúšti

Už sa stalo tradíciou, že sa každý rok v rámci týždňa vedy snažíme žiakom pripraviť zaujímavý program, ktorým chceme u nich vzbudiť záujem o prírodné vedy a o dianie okolo nich. V roku 2019 to boli tri zaujímavé aktivity – fyzikálna šou, chemická šou a klíma nás spája. Fyzikálnu šou si pre nás pripravili pracovníci spoločnosti Škola hrou z Bratislavy. Optické efekty, priestorové znázornenie magnetických indukčných čiar, výroba látky z dvoch kvapalín, ktorá sa chová ako pevná látka, ale aj ako kvapalina – to boli pokusy, ktoré zaujali našich žiakov. Veľký ohlas s aktívnym zapojením žiakov mali plameňové efekty, výroba loptičky hopsalky, zmena hlasu vplyvom plyného hélia a spôsob ľahkého roztrhnutia povrazu. Chemickú šou si pripravila doc. RNDr. Zuzana Melichová, PhD z UMB Banská Bystrica. Témou šou boli (Ne)obvyčajné vlastnosti vody. Pokusy sprevádzané mini- výbu-

chom ako dôkaz prítomnosti vodíka pri elektrolýze vody, vzájomné chovanie sa studenej a teplej vody, vodivosť vodných roztokov solí, pri ktorých svietila žiarovka či bzučal bzučiak, vlastnosti povrchovej vrstvy vody. Najviac zaujali žiakov oscilačné reakcie, pri ktorých dochádzalo k postupnej premene farieb viacerých roztokov. Klíma nás spája bola ďalšou zaujímavou témou, ktorú našim žiakom priblížil Juraj Zamkovský, riaditeľ organizácie Priatelia Zeme. Počas odbornej prednášky sa žiaci dozvedeli o problémoch postupného otepľovania klímy, jej dôsledky na prírodu a ľudskú populáciu. Dôsledky postupného vyčerpávania neobnoviteľných zdrojov, znečisťovanie prírody a nutnosť zvrátenia myslenia ľudí, pokiaľ nám záleží na našej planéte Zem. Tešíme sa na ďalšie stretnutie s prírodnými vedami formou hry.

Mgr. B. Švergová, Mgr. Z. Vinclová

Vianočné tvorenie

FOTO: archív autora

Dňa 15. novembra sme sa so žiakmi SOŠ Hnúšťa v súčinnosti s vedením školy a Mestským kultúrnym strediskom v Hnúšti rozhodli spríjemniť si sviatočné chvíle vianočným tvorením. Pre občanov mesta Hnúšťa sme si v MsKS pripravili popoludnie plné kreativity, nápadov a trikov. Tvorili sa vianočné pozdravy, aranžovali adventné vence, vianočné obálky, ozdoby na kľúče, štítky na dar-

čeky, svietniky, patchworkové vianočné gule, ozdoby z moduritu, olejové sviečky a mydlové kytičky, piekli sme medovníčky, ktoré rozvoniavali až pred budovou MsKS a prilákali okoloidúcich. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí pomohli dotvoriť atmosféru tohto popoludnia: žiačkam SOŠ 1. a 2. ročníka odboru sociálno-výchovný pracovník, S. Maslenovej za krásne svietniky, A. Gombárovej za voňavé mydielka, A. Rohárikovej za krásnu výstavu ručných háčkových prác, Z. Funtiarovej za jej veselé ručne zdobené hrnčeky, Oriflame za skrášlenie našich návštevníčok, M. Demeovej a Komunitnému centru v Hnúšti za aranžmány, E. Vetrárovej za sviečky a v neposlednom rade vždy usmievavým dôchodkyňiam z Klubu dôchodcov v Hnúšti. Veľké ďakujeme parí aj sponzorom: Adrián Hanes, Rastislav Kolesár, Mgr. Grigorij Šamin, Ivan Demian - TOVOZEK, Ján Cerovský – HEVEA. Som presvedčená, že pokračovanie dobrej veci nenechá na seba dlho čakať.

Bc. Veronika Ďurišová

Projekt Bioprofily

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

Číslo zmluvy: 2018-1-SK01-KA201-046312.

Projekt Bioprofily – Implementácia praktickej environmentálnej výchovy do škôl je spolufinancovaný z programu Európskej Únie Erasmus+. Bioprofily= príklady praktickej environmentálnej výchovy na školách - medzinárodný monitoring na ktorom sa zúčastňujú štáty ako Španielsko, Taliansko, Anglicko a Slovensko. ZŠ J.F.R. Nábřeží Rimavy sa zapojila do tohoto medzinárodného projektu, ktorému predchádzal Kurz Environmentálneho minima v Španielsku, ktorého sa zúčastnila v júli pani

učiteľka Soňa Brndiarová. Program kurzu pozostával z rôznych tematických blokov, ktoré na seba nadväzovali tak, aby účastník nadobudol komplexné informácie o vybraných témach ochrany prírody, ale tiež prehľad o možnostiach zážitkového vzdelávania, využitia IKT a zároveň mal možnosť vidieť riešenú problematiku v praxi. Naša škola monitoruje bioprofily „Produkcia skleníkových plynov (CO₂)“ a „Reálna dostupnosť zelených priestranstiev.“ Do projektu je zapojených 20 žiakov 9.A triedy, ktorí spracúvajú materiál a vyhodnocujú výsledky. Tento medzinárodný projekt sa organizuje pod záštitou environmentálnej organizácie „Strom života“ a v spolupráci s p. uč. Mgr. Brndiarovou Soňou.

Mgr. Soňa Brndiarová

Ustanovujúce valné zhromaždenie JA Firmy CaS

FOTO: archív GMH

CaS, JA Firma bola založená v rámci voliteľného predmetu Aplikovaná ekonómia, ktorý ponúklo aj v školskom roku 2019/2020 Gymnázium Mateja Hrebendu v Hnúšti žiakom siedmeho ročníka osemročného štúdia. Program aplikovaná ekonómia podporuje nezisková vzdelávacia organizácia JA Slovensko, člen skupiny JA Worldwide. Založenie a ďalšie fungovanie CaS, JA Firmy je plne v kompetencii združenia študentov aplikovanej ekonómie, ktoré vzniklo na základe zmluvy o združení podľa Občianskeho zákonníka §829. Zmluva bola riadne zaregistrovaná v JA Slovensko dňa 09. 10. 2019 pod číslom 098/2019 - 2020. Tohtoročná JA Firma s názvom Create and Study v skratke CaS je na našej škole v poradí už

19. firma. Kreativnosť a vzdelanie, to sú kľúčové slová nášho 8-členného tímu, ktorý chce byť súčasťou úspešnej spoločnosti a získať nové skúsenosti z reálneho trhu. Vynaložili sme veľa úsilia a obetovali veľa času na vytvorenie prínosného podnikateľského plánu, podľa ktorého sa budeme snažiť výrobu našich produktov realizovať, a dosiahnuť čo najlepší výsledok, kladný zisk. 27. 11. 2019 sa konalo na našej škole Ustanovujúce valné zhromaždenie, kde sme predstavili firmu, jej členov a ciele do 15. mája 2020, kedy firma svoju činnosť skončí. Valné zhromaždenie schválilo naše zámery a umožnilo nám realizovať stanovené ciele. Aj napriek tomu, že v Hnúšti sme jediná pôsobiacia firma tohto typu, vnímame konkurenciu aj z okolitých miest. Našou hlavnou prioritou počas nasledujúcich mesiacov je vytvoriť zákazníkom jedinečné produkty a ponúknuť služby, ktoré im zabezpečia nezabudnuteľné zážitky.

manažment JA Firmy CaS

Moje najkrajšie Vianoce

Chcela by som sa s vami podeliť o moje zážitky počas očká pri každom odlepení lentilky padajúcej na zem. Navianočných sviatkov. Azda najkrajším zážitkom je narodenie bábätka vo vianočnom čase. Vidieť to nádherné bábätka, vôňa domáceho mlieka a rodinná pohoda - prázdnostenie pod stromčekom, ktorý je zakvačený na strome ve tak som trávila vianočné sviatky, v kruhu najbližších, a ozdobený je skromne a jednoducho - medovníkmi, ktorých mi dodali silu a krásu do ďalších dní v mojom dospelosti. Lentilky zo chodcovského veku. Zistila som, že Vianoce sa dajú stromčeka začať padať, pretože som to trochu nedoprežiť aj v dnešnej dobe jednoducho a skromne, naplmyslela a odlepili sa. Môjmu staršiemu vnúčikovi (ktorý nené láskou a spokojnosťou na samote. Priala by som je mimochodom takisto späť s Vianocami, pretože zdetakéto krásne Vianoce každému z vás.

Horalka

Aj cez Hnúšťu od 4. januára do 15. marca 2020 premáva nový SKIBUS do lyžiarskeho strediska Telgárt.
Cena obojsmerného lístka z Hnúšte je 5 €.

Lučenec-Telgárt

v premávke: soboty, nedele (od 4. januára do 15. marca 2020)

cena: cestovné spiatocné Lučenec, Rimavská Sobota – 6,00 EUR
Hnúšťa, Tisovec, Revúca 5,00 EUR
Muráň, Predná Hora, Telgárt – 4,00 EUR

Zastávka

7:00	Lučenec (mestský úrad)	17:55
7:29	Rimavská Sobota (autobusová stanica)	17:25
7:57	Hnúšťa (autobusová stanica)	16:57
8:11	Tisovec	16:43
8:33	Revúca (autobusová stanica)	16:21
8:44	Muráň	16:10
9:00	Rekreačný areál Predná Hora	15:54
9:25	SKI Telgárt	15:30

Prinášame vám prehľad kultúrnych podujatí v MsKS v Hnúšti:

25.2.2020 o 17:00 hod. *fašiangový sprievod mestom* v maskách a o 19:00 hod. tradičná fašiangová zábava spojená s *Pochovávaním basy*.

27. februára prichádzajú do divadelnej sály domu kultúry Karin Hajdu, Mirka Partlová, Martin Mňahončák a Dominika Žiaranová, aby vás zabavili komédiou *Milenec*.

3. apríla prijal naše pozvanie Peter Marcin so svojou Talkshow *Neskoro večer*. O 18:00 hod. nás navštívi so svojimi hosťami, ktorými bude herečka a humoristka Zuzana Tlučková, herec Peter Sklár a speváčka Karmen Pál Baláž.

24. apríla poteší detských divákov *Smejko a Tanculienka* so svojou novou show *Všetko najlepšie!* o 17:00 hod. vo veľkej sále Domu kultúry.

Bližšie informácie na: 0901 706 641

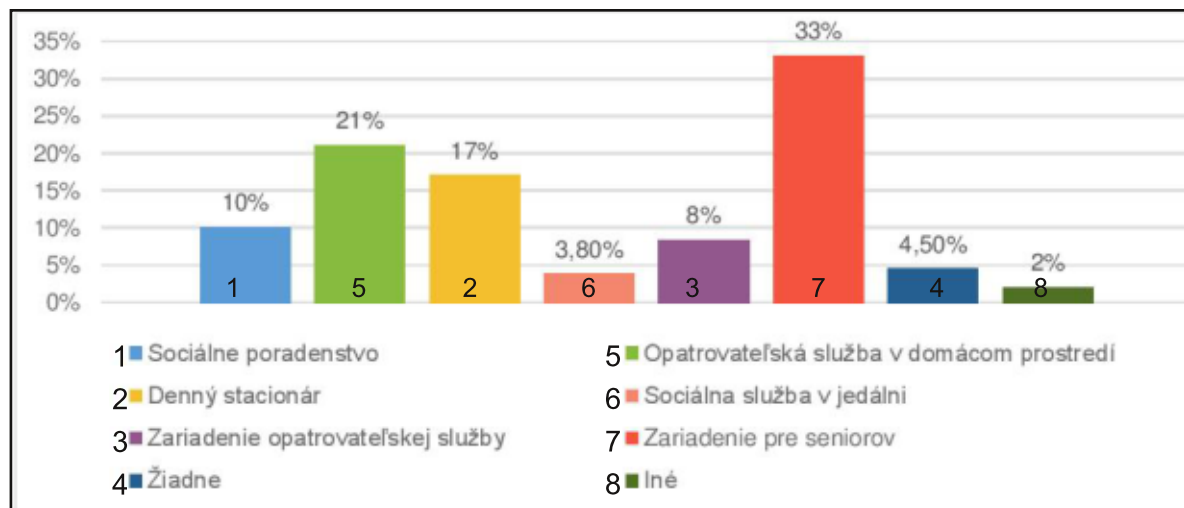
Plánovanie sociálnych služieb v Hnúšti

Výraznou skupinou obyvateľov, ktorí sú prijímateľmi alebo potencionálnymi prijímateľmi sociálnych služieb, sú ľudia v seniorskom veku. V zmysle zákona o sociálnych službách sú služby pre seniorov primárne v kompetencii miestnej samosprávy. Najčastejšie hovoríme o službách domácej opatrovateľskej služby (terénna forma), denný stacionár (ambulantná forma), zariadenia pre seniorov (celoročná pobytová forma), ktoré vhodne dopĺňajú aj sociálne služby v jedálni a dennom centre, ako aj prepravná služba. Práve tieto služby by mali byť základom pre pokrytie potrieb seniorov, ktorí sú už odkázaní na pomoc inej osoby v ich lokálnom prostredí. Okrem sociálnych služieb je alternatívou pre zotrvanie seniora odkázaného na pomoc inej osoby vo svojom prirodzenom prostredí aj poberanie peňažného príspevku na opatrovanie. Tento príspevok sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá sa osobne stará o človeka odkázaného na opatrovanie. Výrazný vplyv na skladbu sociálnych služieb v meste má jeho veková štruktúra. Socio-demografická analýza a vývoj počtu obyvateľov Hnúšte nám signalizuje, že v najbližších rokoch je potrebné počítať so zvýšeným dopytom po službách pre seniorov, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby. V súčasnosti priemerne za rok požiada o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov 18 obyvateľov Hnúšte. Obyvatelia mesta starnú, vieme, že toto číslo sa bude z roka na rok zvyšovať a môže sa stať, že seniori odkázaní na pomoc sa jej nedočkajú. Na návrh Komisie pre sociálne veci, zdravotníctvo a nájomné bývanie sa v septembri 2019 v Hnúšti realizoval dotazníkový prieskum na tému sociálnych služieb v meste. Cieľom dotazníkového prieskumu bolo zmapovať reálne potreby obyvateľov mesta v tejto oblasti. Obyvatelia mali možnosť vyplniť dotazník v tlačenej forme na viacerých verejných miestach alebo odpovedať na otázky elektronicky.

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu Do prieskumu sa zapojilo 203 obyvateľov, ktorí mohli dotazník vyplniť za seba alebo svojho príbuzného. Pod-

ľa výsledkov prieskumu predstavuje pre obyvateľov Hnúšte najväčší problém mobilita, starostlivosť o domácnosť a príprava stravy. Väčšina respondentov na riešenie týchto problémov nevyžíva žiadnu sociálnu službu. Spomedzi využívaných sociálnych služieb najviac prevláda donáška obedov, Klub seniorov/ZŤP a opatrovateľská služba v domácom prostredí. Za najvhodnejší spôsob získavania informácií o sociálnych službách považujú respondenti osobné informovanie sa na mestskom úrade a informácie na webstránke mesta. Najväčší záujem je o službu v zariadení pre seniorov, nasleduje opatrovateľská služba a denný stacionár. K službám, ktoré v meste chýbajú patrí aj stravovanie pre seniorov. Podrobné vyhodnotenie dotazníkového prieskumu bolo zverejnené na webstránke mesta dňa 4.11.2019, v sekcii sociálna oblasť/komunitné plánovanie. O problémoch však nestačí len hovoriť, je potrebné sa im postaviť čelom a riešiť ich krok po kroku. Prvým konkrétnym opatrením je schválenie rozpočtu Mestským zastupiteľstvom na rok 2020, v ktorom sa počíta s príspevkom na stravovanie pre dôchodcov. Podmienky získania príspevku na stravovanie budú upravené všeobecne záväzným nariadením, ktoré bude predložené na februárovom rokovaní zastupiteľstva. V rozpočte sú vyčlenené zdroje aj na spracovanie projektovej dokumentácie pre vybudovanie zariadenia pre seniorov. Pre realizáciu, financovanie a aj následnú výstavbu projektu tohto typu, je nevyhnutné mať pripravenú kvalitnú projektovú dokumentáciu. V budúcnosti by toto zariadenie mohlo zastrešovať aj poskytovanie opatrovateľskej služby a denného stacionára pre seniorov. Verím, že v roku 2020 využije mesto Hnúšťa príležitosť na rozvoj sociálnych služieb a dokáže prevziať zodpovednosť za to, ako je postarané o ľudí, ktorí sú na to odkázaní.

Mgr. Katarína Moncol'ová
poslankyňa MsZ, predsedníčka Komisie pre sociálne veci, zdravotníctvo a nájomné bývanie

Tabuľka a graf zobrazuje percentuálny podiel jednotlivých odpovedí na celkovom počte odpovedí na otázku: O aké sociálne služby by ste mali Vy osobne, alebo pre Vášho príbuzného záujem?

**Nový útulok môžete podporiť
aj v súťaži v TESCO!**

Občianske združenie Hnúšťanské labky, ktoré plánuje tento rok vybudovať v Hnúšti útulok pre psíky, môžete podporiť aj v rámci projektu Vy rozhodujete, my pomáhame v supermarkete Tesco v Hnúšti. Za všetky opustené psíky ďakujeme!

**HNÚŠŤA,
MÁME POSLEDNÚ
ŠANCU VYHRAŤ!**

**Hlasujme denne
od 13. 1. do 29. 2. 2020
a získajme krásne ihrisko
pre svoje mesto.**

www.zihadielko.sk

***Ples priateľov kultúry
a športu***

2020

*MsKS Hnúšťa
Vstupné: 20 €, -*

*Gurmánsky zážitok
a bohatá tombola*

*Hudba: ZBM
Brezno*

7.2.2020 o 19:00 hod.

Predpredaj vstupeniek: 0905837809, 0903471154

Hnúšťanský hlas
kultúrno-spoločenský
mesačník obyvateľov
Hnúšte a okolia

Vydáva Mesto Hnúšťa
Francisciho 74
981 01 Hnúšťa
IČO 00 318 744

Redakcia: MsKS
Rumunskej armády 195
981 01 Hnúšťa

Náklad 2 500 ks
Telefón: 047/542 23 84
msks@hnusta.org
www.mesto.hnusta.sk
facebook:
Mestské kultúrne stredisko
v Hnúšti

Redakčná rada:
Zodpovedný redaktor:
Mgr. Diana Vojenčiková

Technický redaktor:
Mgr. Michaela Siváková

Členovia:
PhDr. Margita Féderová
Ing. Oľga Maciaková
Mgr. Martin Pliešovský

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi autorov
zverejnených príspevkov.
Redakcia nezodpovedá
za ich obsah.

Informácie bez uvedenia
zdroja: MsÚ, MsKS.

Tlač: NIKARA
M. R. Štefánika 25
963 01 Krupina
ISSN 1339-0511
Registračné číslo MK SR:
EV 3819/09